

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ	9
PŘEDMLUVA	10
ÚVOD: Základy demokracie – občanská kultura, étos a vlastenectví	11
Kořeny a základní prvky moderní demokracie	11
Sociálně psychologické předpoklady demokracie	12
Občanská kultura – demokratičnost	12
Občanský étos – občanská slušnost	14
Občanské vlastenectví	16
1. POLITICKÁ KULTURA	19
Demokracie a politická kultura	20
Občanská kultura – teorie Almonda a Verby	20
Metoda výzkumu politické kultury	21
Výzkumná metodika	22
Empirické studie	23
I. Politická kultura mládeže střední a východní Evropy	23
Hlavní politické ideologie mládeže: Faktorová studie	33
II. Politická kultura celého vzorku České republiky, Bulharska, Běloruska a Slovenska	37
Dominantní politické ideologie: Faktorová studie	48
Kdo se skrývá za různými typy politické kultury?	58
Test občanské kompetence	62
2. OBČANSKÝ ÉTOS (CIVILITA)	67
Občanský étos jako morálka demokratické společnosti	67
Totalitní demoralizace	69
Totalitní a posttotalitní syndrom	71
Empirická studie občanského étosu	75
Metoda	75
Výsledky: Jednotlivé položky a indexy – pracovní morálka; podvádění a lhání; poctivost; korupce; tolerance (k emancipaci žen, gayům, vztahy mezi etniky); sociální smír; paternalismus; postoje ke komunismu, násilí, autoritářství a svobodě; hédonismus; konzumnost	77
Hlavní typy občanského étosu: Faktorová studie	101
Interpretace hlavních Q-faktorů občanského étosu – Česká republika	103

Interpretace hlavních Q-faktorů občanského étosu – Slovensko	108
Interpretace hlavních Q-faktorů občanského étosu – mezinárodní soubor	112
Kdo se skrývá za různými typy étosu?	115
Vztah mezi étosem a politickou kulturou	116
3. NACIONALISMUS A VLASTENECTVÍ	119
Občanský a kulturní nacionalismus	121
Nacionalismus a demokracie	122
Český nacionalismus	126
České vlastenectví v období „sametové revoluce“ – případ optimální směsi občanského a kulturního nacionalismu	127
České vlastenectví překonává krizi identity a jde vstříc Evropě	128
Empirické studie	131
I. Nacionalismus čtyř zemí střední a východní Evropy	131
Co tedy konstituuje češství? Interpretace odpovědí respondentů z České republiky ..	134
II. Porovnání nacionalismu vzorku českých a amerických studentů	146
DISKUSE	151
ZÁVĚRY	165
LITERATURA	169
PŘÍLOHY	175
Příloha I – Výsledky průzkumu	175
Frekvence a významnost rozdílů odpovědí reprezentativních vzorků České republiky, Běloruska, Bulharska a Slovenska	175
Profil vzorku	177
Úvodní otázky (B0)	180
Test občanské kompetence (B0)	181
Dotazník občanské kultury (B1)	184
Dotazník nacionalismu (B2A a B2B)	200
Dotazník identity (B2C)	214
Dotazník občanského étosu (B3)	232
Sociální chování	247
Členství v organizacích (ORG)	251
Veřejná aktivita (ACT)	253
Dobrovolné činnosti (VOLUN)	255
Otevřenost, ochota a schopnost odpovídat	257
Příloha II – Použitý dotazník	260
SUMMARY	283